

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. július 1.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2021/0171(COD)

10382/21
ADD 3

CONSOM 148
MI 521
COMPET 527
EF 232
ECOFIN 680
DIGIT 84
CODEC 1021
CYBER 198

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2021. július 1.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	SWD(2021) 171 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA amely a következő dokumentumot kíséri: AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE a fogyasztói hitelekéről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a SWD(2021) 171 final számú dokumentumot.

Melléklet: SWD(2021) 171 final

Brüsszel, 2021.6.30.
SWD(2021) 171 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA
amely a következő dokumentumot kíséri:
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE
a fogyasztói hitelekéről

{COM(2021) 347 final} - {SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final}

Vezetői összefoglaló
Hatásvizsgálat a fogyasztóihitel-irányelv (2008/48/EK) felülvizsgálatáról
A. A fellépés szükségessége
Mi a probléma lényege, és miért jelent problémát uniós szinten?
Az irányelv elfogadása óta bekövetkezett piaci, technológiai és a fogyasztói magatartás terén megnyilvánuló fejlemények fényében a hitelfelvevő fogyasztókat olyan károk érik, amelyeket el lehetne kerülni. Becslések szerint mintegy 46 millió embert érintenek az irányelv kulcsfontosságú rendelkezéseihez kapcsolódó különböző problémák. Emellett a nem egyértelmű kötelezettségek terheket és költségeket rónak a vállalkozásokra, ami csökkenti a fogyasztói hitelek uniós belső piacán a versenyképességet, amint azt az irányelv 2020-ban közzétett értékelése (SWD(2020) 254 final) is megerősítette. Ez a helyzet nehézségeket okoz a fogyasztók számára a határokon átnyúló hitelfelvétel, a vállalkozások számára pedig a határokon átnyúló hitelnyújtás terén. A problémákat súlyosbítja az új, kockázatos termékek és nem (egyértelműen) szabályozott új szereplők megjelenése. A korlátozott mértékű fogyasztói tudatossággal együtt ez az állapot a fogyasztók helyzetét és viselkedésmódját kihasználó gyakorlatokhoz, a fogyasztók hitelképességének alapos vizsgálata nélkül nyújtott hitelekhez, egyedi körülmények vagy rendszerszintű gazdasági zavarok miatt könnyen eladósodó fogyasztókhoz vezet. Intézkedések hiányában a fő mögöttes tényezők, azaz a digitalizáció, a fogyasztói magatartás alakulása, egyes irányelvi rendelkezések egyértelműségének hiánya, a méltányossági megfontolások elégtelensége és a tagállamok közötti, tökéletlen versenyhez vezető elégtelen harmonizáció kezelése továbbra is elégtelen maradna. Ezért az azonosított problémák továbbra is érintenék az érdekelt feleket, valószínűleg még fokozottabban is, figyelembe véve a növekvő digitalizáció által vezérelt piaci tendenciákat.
Mit kellene elérni?
A REFIT-felülvizsgálat általános célja a fogyasztókat érő károk és a változó piacon történő hitelfelvétel kockázatainak csökkentése, a fogyasztói hitelek határokon átnyúló nyújtásának és a belső piac versenyképességének elősegítése volt. Mindez összhangban van az irányelv eredeti célkitűzéseivel.
Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?
Az irányelv elfogadása óta bekövetkezett fejlemények – különösen a tagállamok által alkalmazott eltérő megközelítések – fényében a jelenlegi szabályozási keret javítása csak uniós szintű fellépéssel érhető el. Az uniós fellépés egységesen magas szintű fogyasztóvédelmet, valamint egyértelműbb és összehangoltabb jogi keretet biztosítana a vállalkozások számára, csökkentve a más tagállamokban történő hitelnyújtás korlátait (határokon átnyúló közvetlen szolgáltatásnyújtás vagy leányvállalatok létrehozása révén). A digitalizációval és az új digitális szereplők hitelpiacra való lehetséges belépésével várhatóan növekedni fog a határokon átnyúló hitelnyújtás, ezért az uniós szakpolitikai célkitűzések eléréséhez a digitális kornak megfelelő közös uniós szabályokra nagyobb szükség lesz, és ezek nagyobb hatékonyságúak is lesznek.
B. Megoldások
Milyen alternatívák kínálóznak a célok elérésére? Van-e előnyben részesített alternatíva? Amennyiben nincs, miért nincs?
A célkitűzések elérése érdekében értékelt lehetőségek a következők voltak: változatlan szakpolitikai irányvonalon alapuló forgatókönyv (0. lehetőség – alapforgatókönyv), nem szabályozási jellegű

beavatkozás (1. lehetőség); az irányelv célzott módosítása, kizárólag a jelenlegi rendelkezések egyértelműségének és hatékonyságának növelésére összpontosítva (2. lehetőség); és az irányelv átfogó módosítása a hatályos uniós vívmányokkal összhangban álló új rendelkezések beillesztése (3a. lehetőség), vagy a hatályos uniós vívmányokon túlmutató új rendelkezések beillesztése (3b. lehetőség). Az elvégzett vizsgálat alapján az előnyben részesített lehetőség a 3a. lehetőség lenne, más lehetőségekből átvett bizonyos költséghatékony intézkedésekkel kiegészítve.
Mi az egyes érdekelt felek álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?
A fogyasztói szervezetek támogatják az irányelv átfogó felülvizsgálatát (3a. és 3b. lehetőség). A nemzeti hatóságok általában támogatják a jogszabály-módosítást (a 2., a 3a. és a 3b. lehetőség), és számos tagállam támogatja az összes azonosított probléma kezelését célzó átfogó jogszabályi változtatást (3a. vagy 3b. lehetőség). A legtöbb ipari szereplő a nem szabályozási jellegű beavatkozást (1. lehetőség) vagy az irányelv célzott módosítását (2. lehetőség) támogatja annak érdekében, hogy az irányelv igazodjon a digitalizáció fejlődéséhez.
C. Az előnyben részesített lehetőség hatásai
Melyek az előnyben részesített lehetőség (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségek) előnyei?
Az előnyben részesített lehetőség nagyon eredményes lenne a kezdeményezés célkitűzéseinek elérésében, nagyfokú összhangot biztosítana az uniós jogszabályokkal, és hatékony lenne az értékelt gazdasági és társadalmi hatások szempontjából. Várhatóan pozitív hatással lesz a fogyasztóvédelemre, csökkenti a károkat, növeli a bizalmat és javítja a társadalmi befogadást. Az előnyben részesített lehetőség a jelenlegi jogi keret széttagoltságának csökkentése révén valószínűleg erősíteni fogja az egyenlő versenyfeltételeket a tagállamokon belül és a tagállamok között. Az előnyben részesített lehetőség alapján tett számszerűsített intézkedések a 2021 és 2030 közötti időszakban körülbelül 2 milliárd euróval csökkentenék a fogyasztókat érő károkat, és ehhez hozzáadódna az adósságra vonatkozó tanácsadással és a THM/kamatlábak felső határaival kapcsolatos intézkedések kedvező hatása, amelyek nagyon előnyösek a fogyasztók és a társadalom számára. A jogi egyértelműség javítása, a rádiócsatornákon történő hirdetésekre vonatkozó tájékoztatási követelmények egyszerűsítése (14 millió EUR) és a digitális felhasználásra vonatkozó tájékoztatási követelmények kiigazítása miatt a vállalkozások terhei is csökkennének.
Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb alternatívák)?
A hitelezők viselnék az új irányelv végrehajtási költségeinek nagy részét, és egyes intézkedések (pl. a felső határértékek bevezetése) nagyobb költséggel járnának a jelenleg az irányelv hatálya alá nem tartozó termékeket kínáló szolgáltatók számára. A számszerűsített intézkedések bankokra vonatkozó becsült költsége 1,4 milliárd EUR és 1,5 milliárd EUR között van, bár az nem állapítható meg pontosan, hogy a költségeket várhatóan milyen mértékben hárítják át a fogyasztókra.
Milyen hatást gyakorol a fellépés a kkv-kra és a versenyképességre?
A kkv-kra gyakorolt konkrét hatások nem bizonyultak jelentősnek, ezért azok külön történő értékelésére nem került sor. A javasolt intézkedések erőteljesebb hatást gyakorolnának a jelenleg szabályozatlan termékeket kínáló hitelezőkre. Némelyikük akár el is tűnhet a piacról a jelenlegi üzleti modelljeik adaptálása nélkül, amelyek gyakran jelentős kockázatot jelentenek a fogyasztók számára, és amelyek az új szabályok

értelmében már nem lennének nyereségesek.
Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és a közigazgatásra gyakorolt hatás?
A javasolt jogszabály-módosítások várhatóan mérsékelt költségekkel járnak majd az uniós és nemzeti hatóságok számára (körülbelül 3 millió EUR). A költségek azonban többnyire egyszeriek lennének, míg az előnyök az idő múlásával megmaradnának. Emellett a nagyobb jogi egyértelműség megkönnyítené a végrehajtást, és végső soron pozitív hatást eredményezne. Az adósságtanácsadási szolgáltatások nyújtásához valamennyi tagállamban évi 20 millió EUR-t meghaladó összegre lenne szükség. Azonban az adósságkezelési tanácsadásra fordított minden euró várhatóan 1,4 – 5,3 EUR közötti egyenértékű előnnyel jár, elsősorban a túlzott eladósodottság társadalmi költségeinek elkerülése révén.
Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
A kezdeményezésnek várhatóan elhanyagolható környezeti hatása lesz (pl. környezeti kockázat vagy éghajlatváltozás), ezért ezekre nem terjedt ki az értékelés. A kezdeményezésnek várhatóan nem lesz más jelentős hatása.
Arányosság?
Az arányosság elvének megfelelően a javasolt intézkedések nem lépik túl a célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket. Az előnyben részesített lehetőség magas költségeket róna a szolgáltatókra, de ambiciózus és időtálló megközelítést is jelentene, amely még nagyobb előnyökkel járna a fogyasztók és a társadalom számára.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?
A felülvizsgált irányelv elfogadása esetén és hatálybalépését követően a Bizottság nyomon fogja követni annak végrehajtását. A javaslattervezet tartalmazni fogja az új jogszabály hatásainak értékelésére vonatkozó kötelezettségvállalást. A különböző érdekelt felekre nehezedő többletterhek elkerülése érdekében a Bizottság feladata elsősorban az irányelv hatásának a tagállami hatóságok és a hitelezők által szolgáltatott olyan adatok alapján történő nyomon követése lesz, amelyek lehetőség szerint meglévő adatforrásokon alapulnak.